

Podziękowania. Serdecznie dziękujemy Pani dr Barbarze Fojcik za udzielenie informacji o obserwacji *Lathyrus laevigatus* w rezerwacie Zielona Góra, Panu dr Adamowi Steblowi za oznaczenie mszaków oraz Pani mgr Dorocie Serwecińskiej za wykonanie rycin.

Summary. New localities of *Lathyrus laevigatus* (Fabaceae) in the Cześćochowska Upland. In 2003–2006 three new localities of *Lathyrus laevigatus* (Waldst. & Kit.) Gren. were found in the Cześćochowska Upland. This plant was observed in patches of the *Tilio cordatae-Carpinetum betuli* and the *Galio odorati-Fagetum* associations. The stations are situated in following places: the “Zielona Góra” reserve near Olsztyn (50°46'38"N, 19°14'10"E; 315 m a.s.l., DE 84 square of the ATPOL grid); the “Gąszcz” proposed reserve near Cześćochowa (50°49'30"N, 19°13'59"E; 238 m a.s.l., DE 84 square of the ATPOL grid) and the private forest on the Kokocówka hill, the north-east of Mirów-Ossona village near Cześćochowa (50°48'30"N, 19°13'09"E; 294 m a.s.l., DE 84 square of the ATPOL grid).

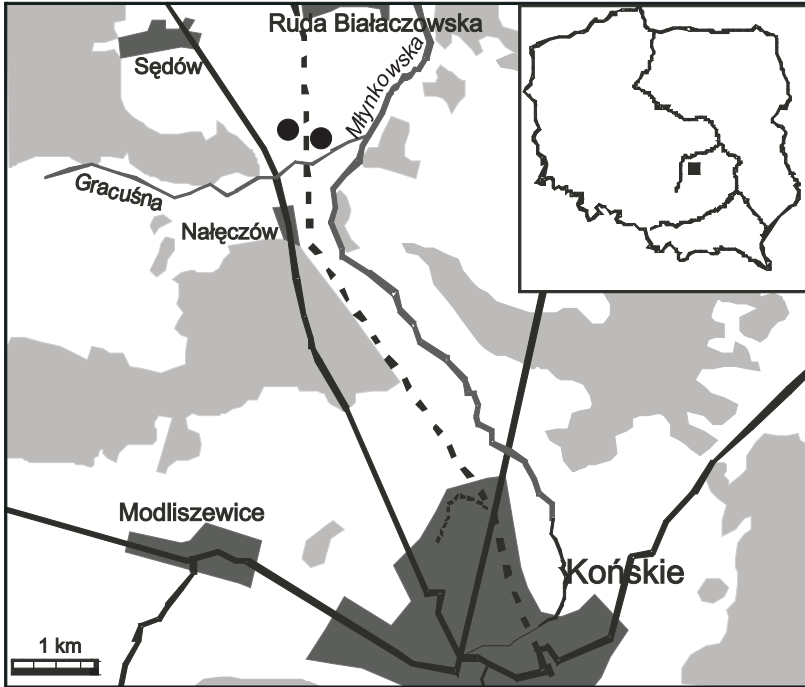
LITERATURA

- BRÓZ E. 1990. Lista wymierających i zagrożonych gatunków roślin naczyniowych krainy świętokrzyskiej. – Rocznik Świętokrzyski 17: 97–105.
- GŁOWACKI Z., FALKOWSKI M., KRECHOWSKI J., MARCINIUK J., MARCINIUK P., NOWICKA-FALKOWSKA K. & WIERZBA M. 2003. Czerwona lista roślin naczyniowych Niziny Południowopodlaskiej. – Chrońmy Przyr. Ojcz. 59(2): 5–41.
- HEREŹNIAK J. 2002. Rezerваты przyrody ziemi cześćochowskiej. Studium przyrodniczo-historyczne. s. 300. Liga Ochrony Przyrody, Zarząd Okręgu w Cześćochowie, Cześćochowa.
- KUCHARCZYK M. & WÓCIAK J. 1995. Ginące i zagrożone gatunki roślin naczyniowych Wyżyny Lubelskiej, Roztocza, Wołyńia Zachodniego i Polesia Lubelskiego. – Ochr. Przyr. 52: 33–46.
- PIĘKOŚ-MIRKOWA H. & MIREK Z. 2003. Flora Polski. Atlas roślin chronionych. s. 584. MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.) 1997. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych chronionych w Polsce. s. 99. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- AGNIESZKA HENEL, *Katedra Geobotaniki i Ochrony Przyrody, Uniwersytet Śląski, ul. Jagiellońska 28, PL- 40-032 Katowice, Polska*; PAWEŁ HERMAŃSKI, *ul. Wyzwolenia 4/84, PL- 42-200 Cześćochowa, Polska*; HUBERT WENDA, *ul. Kilińskiego 99, PL- 42-244 Mstów*.

Nowe stanowisko *Carex pulicaris* (Cyperaceae) we wschodniej części Wzgórz Opoczyńskich (Wyżyna Małopolska)

Carex pulicaris L. (turzyca pchła) to jeden z rzadszych gatunków turzyc w Polsce. Został on przyporządkowany do kategorii roślin zagrożonych (V) w skali kraju oraz bliskich wymarcia (CR) w Polsce Środkowej (JAKUBOWSKA-GABARA & KUCHARSKI 1999).

Jest to gatunek subatlantycki (PAWŁOWSKI 1959), który na obszarze Polski osiąga wschodnią granicę swego zasięgu. Większość stanowisk turzycy pchlej skupiona jest na

Ryc. 1. Nowe stanowisko *Carex pulicaris*: ● – na Wzgórzach Opoczyńskich; ■ – w Polsce

Fig. 1. New locality of *Carex pulicaris*: ● – on the Opoczyńskie Hills ■ – in Poland

północy oraz południu naszego kraju. Dokładne jej rozmieszczenie zostało przedstawione przez BARTOSZKA i MIRKA (2001).

Jedno z pierwszych stanowisk tego gatunku w Polsce Środkowej podaje HEREŹNIAK (1968). Kolejne 6 stanowisk znane z obszaru północnego przedpola Gór Świętokrzyskich zostaje wymienionych w pracy NOBISA i PIWOWARCZYK (2004). Trzy z nich zlokalizowane są w dolinie rzeki Krasnej (kwadrat ATPOL: EE 54), dwa kolejne w okolicach wsi Malurzyn oraz wsi Cierchy (kwadrat ATPOL: EE 63). Najdalej wysunięte w kierunku wschodnim na obszarze Polski Środkowej jest stanowisko zlokalizowane w zachodniej części Przedgórze Iłżeckiego, we wsi Stefanków (NOBIS & PIWOWARCZYK 2004; NOBIS 2007).

Carex pulicaris jest gatunkiem charakterystycznym dla rzędu *Caricetalia davallianae* (MATUSZKIEWICZ 2001), występującym głównie na torfowiskach niskich, przejściowych; podtorfionych łąkach oraz wrzosowiskach.

W lecie 2006 r. odnaleziono nowe stanowisko *Carex pulicaris* we wschodniej części Wzgórz Opoczyńskich (Ryc. 1). Jest ono zlokalizowane ok. 1,25 km w kierunku północnym od stacji kolejowej w Nałęczowie koło Końskich, w kwadracie kartogramu ATPOL – EE 3212 (jednostka 2,5 km). Gatunek ten występuje na podtorfionych, zarastających łąkach po obydwu stronach nasypu kolejowego (51°14'N; 20°23'E). Po stronie wschodniej jest to niewielka populacja, natomiast po stronie zachodniej występuje na powierzchni około 300 m².

W towarzystwie opisywanego gatunku występowały: *Achillea millefolium*, *Agrimonia procera*, *Agrostis canina*, *A. capillaris*, *Anthoxanthum odoratum*, *Briza media*, *Carex panicea*, *C. hirta*, *C. leporina*, *Cirsium arvense*, *C. palustre*, *Comarum palustre*, *Cynosurus cristatus*, *Danthonia decumbens*, *Deschampsia caespitosa*, *Epipactis palustris*, *Equisetum arvense*, *E. hyemale*, *E. palustre*, *Euphorbia cyparissias*, *Festuca rubra*, *Filipendula ulmaria*, *Galium palustre*, *Geum urbanum*, *Gnaphalium sylvaticum*, *G. uliginosum*, *Hieracium umbellatum*, *Holcus lanatus*, *H. mollis*, *Hydrocotyle vulgaris*, *Hypericum maculatum*, *H. perforatum*, *Juncus articulatus*, *J. effusus*, *Leontodon hispidus*, *Lotus corniculatus*, *Lysimachia vulgaris*, *Lythrum salicaria*, *Mentha ×verticillata*, *M. aquatica*, *Molinia caerulea*, *Nardus stricta*, *Oxycoccus palustris*, *Pedicularis sylvatica*, *Peucedanum palustre*, *Plantago lanceolata*, *Polygala vulgaris*, *Potentilla anserina*, *P. erecta*, *P. reptans*, *Prunella vulgaris*, *Ranunculus acris*, *R. repens*, *Rumex acetosa*, *Succisa pratensis*, *Thymus pulegioides*, *Trifolium pratense*, *Vaccinium uliginosum*, *V. vitis-idaea*, *Veronica officinalis*, *Viola palustris*.

Dokumentacja zielnikowa została złożona w Herbarium UJ (KRA).

Summary. New locality of *Carex pulicaris* (Cyperaceae) on the eastern part of the Opoczyńskie Hills (Małopolska Upland). *Carex pulicaris* is one of the rarest species in the flora of Poland. In 2006, the new locality was found near the Nałęczów village (51°14'N, 20°23'E) ATPOL square: EE 3212 (in 2,5 × 2,5 grid). *C. pulicaris* grows together with: *Epipactis palustris*, *Succisa pratensis*, *Linum catharticum*, *Molinia caerulea*, *Hydrocotyle vulgaris* etc. on peat meadow.

LITERATURA

- BARTOSZEK W. & MIREK Z. 2001. *Carex pulicaris* – Turzycza pchla. – W: R. KĄZMIERCZAKOWA & K. ZARZYCKI (red.), Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe, s. 527–528. Instytut Botaniki im. W. Szafera i Instytut Ochrony Przyrody, Polska Akademia Nauk, Kraków.
- HEREŹNIAK J. 1968. Nowe stanowisko turzycy pchlej (*Carex pulicaris* L.) w Polsce. – *Fragm. Flor. Geobot.* **14**(2): 203–204.
- JAKUBOWSKA-GABARA J. & KUCHARSKI J. 1999. Ginące i zagrożone gatunki flory naczyniowej zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych Polski Środkowej. – *Fragm. Flor. Geobot. Polonica* **6**: 55–74.
- MATUSZKIEWICZ W. 2001. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. *Vademecum Geobotanicum*. **3**, s. 537. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- NOBIS M. 2007. Rośliny naczyniowe zachodniej części Przedgórze Hżeckiego (Wyżyna Małopolska). – *Pr. Bot.* **40**. (w druku)
- NOBIS M. & PIWOWARCZYK R. 2004. *Carex pulicaris* (Cyperaceae) na obszarze północnego przedpola Gór Świętokrzyskich. – *Fragm. Flor. Geobot. Polonica* **11**(2): 415–416.
- PAWŁOWSKI B. 1959. Szata roślinna gór Polski. – W: W. SZAFER (red.), Szata roślinna Polski **2**, s. 189–252. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.

ANNA TROJECKA, Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Kopernika 27, PL-31-501 Kraków, Polska; e-mail: ania.troj@op.pl

Przyjęto do druku: 30.08.2007 r.